

# 'Bir masumiyet yolculuğu'

'Malzemeyi kendi hayatımdan seçtim'

■ 'Sona Gitti' işinin hikâyesi nedir?

2009-2010'da bir mektup geldi bana. Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde o zaman doçent olan bir delikanlı diyor ki, "Hocam ben sizin köyden evlatlık verilen Sona'nın oğluyum. Annemin köyünü ziyarete geldim. Müzenizi gördüm. Çok etkilendim, acaba size nasıl yardımcı olurum?" Ben bunu okuyunca eski günlere gittim. Biz çocukken annemizin yüzünden çok şey okurduk. Bir keresinde annem hüznüydü. Ne oldu dedik, "Bugün Sona gitti" dedi. Sona'yı evlatlık vermişler. O mektubu okuyunca annemin yüz ifadesi geldi aklıma. O ifadeden bir seri yapmışım. Geçen sene çok hoş bir şey oldu. Bir lokantada otururken bir kadın geldi, "Siz beni tanımazsınız ama ben sizi tanıyorum" dedi. Sonra da demez mi ki "Ben Sona'yım"... İşte o iş Sona'nın gidişinden sonra annemin ifadesini anlatır. O da bana kalanlardan biri. Bu sergi bana o kalanları bizim belirlemediğimizi de öğretti.

■ Bu 44. kişisel sergi olarak nerede/nasıl bir nokta duruyor?

Bu serginin bir hafıza olmasını istedim. Bir geçiş alanı bir buluşma olsun istedim. Malzeme lazım olduğunda kendi hayatıma inip oradan bir şey bulmak istedim.

Sanatçı Hüsamettin Koçan Baskı Müzesi'nde 'Ayağımdaki Diken' adlı sergisiyle kişisel geçmişinin izlerini sürüyor

Sergide sanatçının heykel, resim ve yerleştirmeleri görülebilir.

Hüsamettin Koçan

İnsan ömrü geçtikçe anılar, sevinçler biriktikçe geriye ne kalır? Sanatçı Hüsamettin Koçan bu soruya 'masumiyet' yanıtını veriyor. Bayburt'un tepesinde yeni adıyla Bayraktar eski adıyla Baskı Köyü'ne kurduğu Baskı Müzesi'nde açtığı heykel, resim ve yerleştirmelerden oluşan 44. kişisel sergisiyle sanatçı kendi yaşamının izini sürüyor. Onun hayatında kalan izler, kökler, bağlar ve hatıralar çok fazla malzemenin iç içe geçtiği 'Ayağımdaki Diken' adlı sergiyle görünür oluyor. Sergi bellek, göç ve varoluş kavramları ekseninde izleyiciyi sanatçının kişisel tarihine davet ederken aynı zamanda bu kavramları etraflıca düşünmek için fırsat tanıyor. Kasım ayına dek sürecek 'Ayağımdaki Diken'i sanatçıyla konuştuk.



Fisun Yalçınkaya

Kendi ailemin geçmişinden bugününe kadarki perspektifini inceledim ve içinden geçtim. Bizatihi deneyimlediğim bir kültür bu. Ve bu kültürü, süreci son derece çarpıcı buldum. En başta prensipleri koymak gerekiyor. Bu yüzden ben de bir özerk alan açıp zihnimi, belleğimi oraya bıraktım. Beni hangi ayrıntılara götürecektik, diye.

İnsanın müthiş üretken ve müthiş bir dönüşüm enerjisine sahip bir varlık olduğunu gördüm. Bu geçmişe baktığım süreçte, kötü olan şeyleri çoktan unuttuğumu fark ettim. Mesela ben çocukken halamı ziyaret etmek için iki günlük yola çıktık. Gidiş yolunu anbean hatırlıyorum, ama nasıl döndüğümüzü hatırlamıyorum. Yani bütün varlığınızla algıladığımız şeyler sizde kalıyor. Bu yüzden dedim ki "Ben hatırladıklarım ile ilgili bir sergi yapacağım". Aslında burada yaptığım şey o büyük zaman tecrübesinin, tanklığın yansıması. Güncelin söylem ve sloganlarını açıklayarak insanlığa bir sorgulama alanı açmaya çalıştım. Ve orada kendimle de bir hesaplaşma sürecine girdim.

■ Ne kayıyor peki, bu vardığımız yerde ne görüyorsunuz?

Tüm hayhuy içinde, "Başardım, başaramadım" derken, yaşanan tartışmaların ortasında en çok oyunla ilgili olanlar ve masumiyet kalmış. Aslında bu sergi bir masumiyet yolculuğu olarak değerlendirilebilir. Masum olmayan şeyler gitmiş, önemli yer etmemişler. Kimseye yük etmeden kendini, dünyayı anlamaya çalışan ve deneyimleyen bir çocuk kalmış. Paylaşan, bekleyen bir çocuk... Öğrencilere, "Oğlum aklını kullan, kızım aklını kullan," diyoruz ya. Ben onlara "Lütfen kalbinizi onunla ilişkilendirin" diyorum. Bu sergi de tamamen o durumu anlatan bir sergi.

**Köklerin tersyüz edilmesi**

■ 'Kökler' isimli işiniz geçmiş, kökleri ve doğayla bağınızı anlatan çok etkileyici bir eser. Ondan bahsedebilir misiniz?

Bu iş kavak ağacının köklerinin tersyüz edilmesinden oluşuyor. Biz aslında hep yaprağa ve meyveye bakarız. Oysa besleyen o kök, fakat onun olağanüstü derin bir sessizliği var. Belki masumiyet dediğim şey de o. Olağanüstü bir sessizlik içinde yukarıya beslemeye çalışıyor. Kültürel kök de böyle.

Aslında herkes biraz çocuk... Bu soruyu ben de çok düşündüm. Yaşadıklarımı yaşam ilerledikçe çok daha değerli buldum.